

Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy

Kilpailulain noudattaminen Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen julkisessa hankinnassa

Asian tausta

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa (jäljempänä "KKV" tai "virasto") on ollut vireillä asia, joka koskee Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy:n (jäljempänä "Evidensia") menettelyä. KKV:n saamien tietojen mukaan Tampereen seudulla eläinlääkäripalveluja tarjoava Eläinlääkäriasema Status Oy:n edustaja on ehdottanut yrityksenne edustajalle pieneläinpäivystyksen hintojen nostamista ja tiettyä lähtöhintaa tarjoukselle Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen julkisen hankinnan kilpailutuksessa¹. Yhtiönne on kiistänyt minkäänlaisen yhteydenoton eläinlääkäripalveluja tarjoavilta yrityksiltä.

KKV:n kirjeen tarkoituksena on muistuttaa kilpailuoikeuden soveltumisesta liiketoiminnassa. Tässä kirjeessä KKV antaa teille tietoa kilpailulain (948/2011) sisällystä ja kehottaa teitä huolehtimaan, että yrityksenne noudattaa kilpailulakia.²

Kilpailulain sisältö

Kilpailulain 5 §:ssä kielletään elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset ja menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy. Kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset sopimukset tai menettelytavat, joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja.

Käytännössä kilpailulain 5 § tarkoittaa sitä, että kaikki elinkeinonharjoittajien väliset suorat tai epäsuorat yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai joilla paljastetaan yhtiön oma suunniteltu markkinakäyttäytyminen kilpailijalle, ovat kiellettyjä. Pelkkä yhteydenotto, joka muodostuu yrityksestä päästä sopimukseen hinnoista, on kilpailulain 5 §:n nojalla kielletty. Sillä, sitoutuvatko tai vahvistavatko elinkeinonharjoittajat lopulta yhteydenotoissa sovitun menettelyn, ei ole merkitystä. Oletuksena on, että elinkeinonharjoittajien väliset yhteydenotot vaikuttavat niiden markkinakäyttäytymiseen.

Kartellit ovat kaikkein vakavimpia kilpailunrajoituksia. Julkisen hankinnan kilpailutuksiin kohdistuvissa tarjouskartelleissa keskenään kilpailevat elinkeinonharjoittajat sopivat esimerkiksi kilpailutukseen tarjottavien tuotteiden tai palveluiden hinnoista tai hinnankorotuksista. Sopimisen lisäksi pelkkä tietojenvaihto

¹ Hankinta TRE:4540/02.07.01/2025.

² Valtioneuvoston asetus kilpailu- ja kuluttajavirastosta 728/2012 1 §:n 4 kohta.

yri­tysten suunnitelluista tarjouksista tai tavoitelluista hinnoista voidaan tulkita tarjoukskartelliksi. Kartellit aiheuttavat taloudellista vahinkoa asiakkaille, markkinoille ja koko yhteiskunnalle. Tarjoukskartellit nostavat julkisilla varoilla hankittavien tuotteiden ja palveluiden hintoja.

Elinkeinonharjoittajan ei katsota olevan mukana kilpailunrajoituksessa, mikäli tämä irtisanoutuu muiden elinkeinonharjoittajien tekemästä kilpailunvastaisesta aloitteesta tai ilmoittaa siitä kilpailuviranomaisille.

Vakavissa kilpailunrajoituksissa virasto esittää yleensä markkinaoikeudelle seuraamusmaksujen määräämistä menettelyyn osallistuneille elinkeinonharjoittajille, jollei menettelyä ole pidettävä vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä kilpailun turvaamisen kannalta muutoin perusteettomana. Seuraamusmaksu voi olla enimmillään 10 prosenttia kunkin elinkeinonharjoittajan liikevaihdosta.

Yritykset ovat kilpailulain 33 §:n nojalla velvollisia KKV:n kehotuksesta antamaan salassapitosäännösten estämättä sille kaikki kilpailunrajoituksen sisällön, tarkoituksen ja vaikutuksen sekä kilpailuolosuhteiden selvittämiseksi arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Yritysten on siten vastattava viraston toimittamiin selvityspyyntöihin totuudenmukaisesti ja salaamatta mitään.

Kilpailulain 37 a §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla KKV voi tehdä markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämiseksi elinkeinonharjoittajalle, joka tahallaan tai tuottamuksellisesti antaa virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan kilpailunrajoituksen selvittämiseksi 33 §:n 1 momentin nojalla tehtyyn pyyntöön. Tietojen antamatta jättämisestä, tai virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta voidaan määrätä seuraamusmaksu, jonka määrä perustuu asian kokonaisarvioon.

Menettely

KKV on selvittänyt Tampereen pieneläinpäivystyksen kilpailutuksessa vuonna 2025 tapahtunutta epäilyä kiellettyä tarjousyhteistyötä ja lähettänyt asiassa kilpailulain 33 §:n mukaisia selvityspyyntöjä. Selvityspyyntö­vastausten perusteella Eläinlääkäriasema Status Oy:n edustaja on maaliskuussa 2025 ottanut WhatsApp-viestein yhteyttä Evidensian edustajaan. KKV sai selvityspyynnön liitteenä kopiot lähetetyistä viesteistä. Yhtiönne on kiistänyt minkäänlaisen yhteydenoton eläinlääkäripalveluja tarjoavilta yrityksiltä maaliskuussa 2025.

WhatsApp-keskusteluista ilmenee esimerkiksi ehdotus nostaa pieneläinpäivystyksen hintoja ja asettaa miljoonan euron lähtöhinta tarjoukselle Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen julkisen hankinnan kilpailutuksessa. Viesteissä myös esitetään näkemyksiä alan nykyisestä hintatasosta ja toiminnasta jäävien katteiden matalasta tasosta.

Tällaisia yhteydenottoja keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien välillä voidaan pitää alustavasti arvioiden kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisina. Jokaisen elinkeinonharjoittajan on määrättävä itsenäisesti kaupallisesta toiminnastaan markkinoilla, jolloin yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai tarjottavien tuotteiden sekä palveluiden hintatasoon, ovat kiellettyjä.

Jo pelkkä *yksipuolinen* yhteydenotto ja kilpailulaissa kielletyn menettelyn ehdottaminen kilpailijalle voi muodostaa kilpailulain 5 §:n vastaisen menettelyn. Samoin oman suunnitellun markkinakäyttäytymisen, kuten esimerkiksi tulevien tarjousten paljastaminen kilpailijoille, on kiellettyä. Sillä, onko yrityksenne sitoutunut tai vahvistanut lopulta viesteissä ehdotetun menettelyn ei ole merkitystä, vaan ainoastaan sillä onko yrityksenne irtisanoutunut siitä edellä kuvatuin keinoin. Myöskään se, että ehdotus kilpailulain vastaisesta toiminnasta on tehty henkilökohtaisessa viestikanavassa, ei vaikuta asian kilpailuoikeudelliseen arviointiin.

Keskusteluissa esitetyt ehdotukset eivät vaikuta johtaneen käytännössä hintatason nousemiseen kyseisessä kilpailutuksessa. Kilpailutuksen voittanut tarjous on ollut ehdotettua lähtöhintaa pienempi. Toteutunut kilpailutus vaikuttaa myös laskeneen pieneläinpäivystyksen hintaa sen aikaisemmasta tasosta. On kuitenkin syytä korostaa sitä, että jokaisen elinkeinonharjoittajan on määrätävä itsenäisesti kaupallisesta toiminnastaan markkinoilla, jolloin yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai tarjottavien tuotteiden sekä palveluiden hintatasoon, ovat kiellettyjä.

KKV korostaa, että kilpailulain 33 §:n mukainen tietojenantovelvollisuus velvoittaa yritykset vastaamaan KKV:n selvityspyyntöihin totuudenmukaisesti ja salaamatta mitään. Tietojen antamatta jättäminen, virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antaminen on sanktioitu kilpailulain 37 a §:ssä, ja menettelyrikkomuksesta voidaan määrätä seuraamusmaksu.

Jatkotoimenpiteet

KKV:n kirjeen tarkoituksena on kiinnittää yrityksenne huomio kilpailuoikeuden soveltumiseen liiketoiminnassa. Kirje ei sisällä viraston arviota tai kantaa menettelyn lainmukaisuudesta. KKV katsoo kuitenkin, että edellä kuvattuja WhatsApp-viestejä voidaan pitää alustavasti kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisenä. KKV kiinnittää myös yrityksenne huomion edellä kirjeessä kuvattuun velvollisuuteen vastata kilpailulain 33 §:n nojalla tehtyyn selvityspyyntöön totuudenmukaisesti. KKV kehottaa teitä tekemään kilpailuoikeudellisen itsearvioinnin yrityksenne liiketoimintakäytännöistä ja varmistamaan, että yrityksenne noudattaa kilpailulakia.

Virasto poistaa asian käsittelystä. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että teidän tai muiden asiaan kytkeytyvien yritysten liiketoiminnassa käyttämien menettelyjen tarkoituksena tai seurauksena kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

KKV pyytää teitä toimittamaan osoitteeseen kilpailuvalvonta@kkv.fi viimeistään **31.8.2026** kuittauksen siitä, että olette vastaanottanut tämän kirjeen.

Lisätietoja

Kilpailulain sisällöstä lisätietoja saa esim. KKV:n verkkosivuilta.³

³ <https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/>. Lisätietoja yhtiöiden yhdessä jättämistä tarjouksista tarjouskilpailuihin ja niiden kilpailulain mukaisesta arvioinnista, katso KKV:n kirjoitus **Yhteistarjoukset julkisissa hankinnoissa ja muissa tarjouskilpailuissa** osoitteesta <https://www.kkv.fi/blogit/kkv-blogi/yhteistarjoukset-julkisissa-hankinnoissa-ja-muissa-tarjouskilpailuissa/>.

Lisätietoja tämän kirjeen sisällöstä antavat johtava asiantuntija Vilhelmiina Ihamäki (puh. 029 5053166) sekä tutkimuspäällikkö Pekka Mattila (puh. 029 505 3324). Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Johtaja

Valtteri Virtanen

Johtava asiantuntija

Vilhelmiina Ihamäki